

GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercuria si Duminec'a, F6i'a, candu concedu ajutoriele. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu séu 3 galbini mon. sunat6ria.

Braslovu 7 Aprile 26 Mart. 1867.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

MONARCHIA AUSTRIACA.

Transilvani'a.

Opiniunea separata a dlui Ilie Macelariu din 7 Martiu

adresata in sorisu catra diet'a Ungariei.

(Capetu din Nr. tr.)

Astfeliu de lege nu p6te se fia nici justa, nici morale, nici onesta.

Inse Transilvani'a s'a sustienutu in independinti'a sa chiaru si dupa anulu 1848, adica dupa legea uniunei, care din urma s'a nimicitu prin resbelulu civilu si prin usulu dupa 1848 inc6ce.

Si ar fi o ratacire neescusavera a atribui tristele evenimente ale aniloru pentru noi toti de trista memoria dela 1848/9 intrigeloru asié numitei Camarille si nu spiritulu aceloru legi fatali, sugrumatorie si absorbitorie de provincie si natiiuni de un'a parte si simtiului de conservare propria a natiuniloru prin ele ameniutate de alta parte.

Dar' nu numai romanii nu recunosc validitatea legi de uniune, oi me potu provocá la acte imperatesci, cari tienu apriatu, ca uniunea nu e fapta complinita si cari sustienu independinti'a Transilvaniei.

Se memorezu diplom'a din 20 Oct. 1860 si patent'a din 26 Febr. 1861?

Ori ce alt'a se p6te dice despre aceste acte, numai aceea nu se p6te intari, ca ele n'ar sustiené in modu solenu autonomi'a Transilvaniei, — déca aceleasi nu ar avé nici o alta insemnata, dar' acés'a nu li se p6te denegá.

Cine apoi nu scie rescriptulu imperatescu din 21 Iuliu 1861 indreptatu catra diet'a Ungariei si celu din 5 Sept. 1863, indreptatu catra diet'a Transilvaniei?

In ambe aceste-a se dice si se recun6sca ca, „uniunea s'a decretatu fara invoierea libera a natiunei sasesci si a natiunei romane, si ca aceea uniune n'a ajunsu niciodata la deplina putere legale, si dupa publicarea decretariloru aduse unilateralmente, in fapta s'a stersu.“

Aceste se dicu in rescriptele date cu subscrierea propria a monarchului.

Dar' acea uniune s'a stersu in fapta chiaru si prin tienerea de diete transilvane la anii 1863, 1864 si 1865, care din urma nici adi nu e disolvata, ci numai amanata, cum si prin legile aduse acolo si sanctionate de monarchulu.

Cine nu scie apoi ouventulu de tronu din 14 Dec. 1865, la diet'a Ungariei si rescriptulu pré'naltu din 1-a Sept. 1865 indreptatu catra diet'a Transilvaniei?

In ambe aceste-a diet'a Ungariei de o parte, si diet'a Transilvaniei de alta parte se prov6ca asemene si fiesce care in deosebitu a luá la revisiune articlii despre uniune dela anulu 1848.

Asié dara legea uniunei pre langa ce este nelegale, apoi nici nu este fapta complinita. Romanii cari facu cea mai mare parte a locuitoriloru Transilvaniei o sustienu acés'a, si acte imperatesci i confirma in acesta sustienere a loru.

Aceste sunt convingerile mele. Tienu la autonomi'a si independinti'a Transilvaniei si la val6rea legiloru din anulu 1863/4, a caroru validitate nici prin rescriptulu regescu din 25 Dec. 1865 ba nici insusi prin celu din 17 Febr. a. o. nu se potu aduce sub intrebare.

Uniunea este nelegale, uniunea nu este fapta complinita; ea p6te se fia obiectulu de matura consideratiune atatu alu legislatiunei din Ungari'a, catu si alu acelei din Transilvani'a fiesce carei separati si deosebi.

Noi ardelenii potemu se fimu aici pentru actulu de incoronare, dar' nu facemu parte constitutiva in legislatiune.

Legile ce se voru aduce aici potu se oblige pre Ungari'a, dar' nu potu fi obligatorie pentru Transilvani'a, precum legile Transilvaniei nu sunt si nici potu fi obligatorie pentru Ungari'a.

Dar' nu facu si nu potu face parte constitutiva in acés'a dieta nici pentru aceea, pentru ca pre candu deputatii Ungariei sunt alesi pre basea legi de alegere a representatiunei poporului art. V dela anulu 1848, pre atunci deputatii Ardélului sunt alesi pre basea art. II din Clusiu dela anulu 1848, care nici nu e sanctionata de principele, prin urmare n'are val6re legale, nici nu e fapta pe principiulu representatiunei poporului, si asié nu numai in esentia, ci si in urmari diferesece de celu alu Ungariei. Nu se p6te cá intr'unu statu constitutionalu se fia séu se p6ta fi corpulu legislativu compusu pre basea a doué legi de alegeri, un'a cu totul diversa, ba chiaru contraria celeilalte.

Am diu ca legea de alegere art. II dela anulu 1848 din Clusiu nu e sanctionata de principele si acés'a este fapta.

Éra ca palatinulu de atunci l'a sanctionatu in numele principelui, p6te fi, inse acés'a giur-stare inca nu'i da val6re de lege, pentruca dupa dreptulu politicu ala Transilvaniei principele fara lege si conclusu formalu alu dietei intaritu, sanctionatu si autenticatu nu p6te se impotéresca pre nimenea de a intari, sanctioná si autenticá legi pentru acés'a principatu; fiinduca art. V din 1744 dice apriatu:

„Suprema potestas et alia jura majestatica velut solum principibus haereditariis competentia penes solam sacram regiam Majestatem remanebunt“ si candu tocma nu ar fi altu impedimentu pentru de a privi participarea transilvaneniloru la o dieta a Ungariei de legale, ar fi si insusi acés'a destulu, ba marturisescu ca, dupa modest'a-mi parere, prin o astfeliu de compunere a dietei basata pe art. I si II din 1848 insusi validitatea concluseloru aducunde si esinde din acés'a dieta s'aru adnce in pericolulu.

In aceste-a se cuprinde pusetiunea mea facia cu Ungari'a si facia cu diet'a ei.

Si acés'a outezu a o dice, oa nu este numai convingerea mea, ci e a tuturor romaniloru ardeleni, afara de un'a mica si ne insemnata fractiune, — precum s'a manifestatu acés'a chiaru de curendu in petitiunea celoru 1493 data la Maiestate.

Cu acés'a explicare si chiarificare a pusetiunei mele, am fostu detoriu alegatoriloru mei si conscientiei mele, am fostu detoriu credu tuturoru romaniloru.

Cu acés'a misiunea mea la acesta dieta mi o amu implinitu pana la diu'a incoronarei Maiestetei Sale si pana candu „uniunea“ va incetá de a fi intrebare deschisa, pana candu nu potu recun6sca nici pe departe competinti'a acés'tei diete asupra Transilvaniei.

Incheiu cu unu citatu din adres'a dietei ungare dela anulu 1861:

„O unitate storsa prin sila nu face imperati'a mai potinta, consciinti'a lovita a fiacarei tieri si amaretiunea produsa prin sila destépta tendintie de despartire, ba p6te chiaru de desfacere si pentru aceea imperati'a atuncia va fi mai slaba, candu va avé mai multa trebuintie de intrég'a a putere si de t6ta insufletirea pop6reloru sale.“

E fórte la indoiala puterea unei imperatii, a carei unitate nu mai prin puterea armelor se p6te

sustiené si chiaru in momentele pericleloru nu este asigurata.

Lovirea in drepturile politice ale unei tieri totudeun'a este nedreptate si produce simtieminte de dorere si nemultiamire.“

Pest'a in 11 Martie 1867.

Ilie Macelariu,
deputatu scaun. Mercuriei.

Responsulu dlui consiliariu I. Macelariu la adres'a din Brasiovu.

Stimate Dle si frate!

Adres'a celoru 80 confrati si patrioti din Brasiovu dto. 22/10 Martiu a. o. pe care avusesi bunatate a mi o inainta, o amu primitu cu deosebita bucuria; — o amu primitu diu cu bucuria, nu inse cá unu feliu de recunoscintia, a nu sciu ce merite — mie necunoscute — ci singuru si unicu, (dupa cum se dice pe la noi) cá unu feliu de arvuna a nu uita nici una data, ca sunt romanu, si cá una incuragiare pentru viitoriu:

Ca-oi ar fi tristu, ar fi o vanitate si desiertatiune dela mine, candu asi voi a privi de meritu séu virtute acelu neinsemnatu pasu ce am facutu in siedinti'a din 7 Martiu a dietei pestane, prin care numai in implinirea datorintiei mele oá romanu si patriotu m'am folositu, séu celu pucinu am ceroatu a me folosi de celu mai santu si inviolabile dreptu, de unu dreptu, care e asemenea de vechiu cá si genulu omenescu, de unu dreptu pentru care romanulu s'a luptatu de secole si l'au sigilatu cu sangele a mii de martiri si l'au ingraditu cu legi adusa pe calea cea mai legala, cu legi sanctionate si garantate de insusi monarchulu.

Si éra si ar fi de trei ori dorerosu, déca cá romanu si fidelu supusu alu monarchului, inca nici in luminatulu seculu alu XIX, si inca de pe terenulu celu mai legalu, — cu calcarea santei mele datorintie — nu asi fi indrañitu a me provocá la nesce legi, cá care mai morale, juste si oneste nu potu esiste pe facia pamentului. — Candu nu asi fi facutu nici atata, — sunt restrinsu a recun6sca insumi, — asi fi comis unu pecatu, asi fi comis o vilitate, asi fi comis in fine inse si unu perjuriu catra sacra pers6na a supremulu factoru legislativu, cu pré'naltu a carui drépta subscriere s'au proveditu acelia legi de mine provocate.

Pornindu din aceste-a convingerii, te rogu Domnulu meu a primi si a spune si celorualti confrati si patrioti, cea mai sincera si adunoa a mea recunoscintia, si primitu ou totii asigurarea si expresiunea fratiesciloru mele simtieminte, cu care am on6re a remané alu

Domniloru V6stre

Stimatoriu si sinceru amicu

E. Macelariu, consil. gub.

Clusiu 26 Martiu 1867.

Brasiovu. Multiamita publica! Subscris'a Eforia imboldita de simtiulu recunoscintiei, vine prin acés'a a aduce Domnulu capitanu pensionatu Georgie Christureanu din Romani'a cea mai profunda multiamire pentru multele faceri de bine si ajutorintie, cu carele Dsa cá unu adeveratu Mecenat s'a alipitu de gimnasiulu si sc6lele romane ortodoxe resaritene d'aioi, — intre carele se cuprinde si un'a oatedra pré potrivita si frum6sa in pretiu de 100 fl. v. a. pentru sal'a cea mare in cladierea sc6leloru, — multe si felurite carti bune si folosit6re pentru bibliotec'a gimnasiului — si alte lucruri spre aservare dreptu suveniru. — Apoi a indiestratu gimnasiulu cu un'a fundatiune insemnata prin cumpararea unei mosii

(asié numita Stupina) în hotarul Brasiovului, care s'a si petrecutu in protocolul orasiului la proprietatea scóloru si a venitu aceea mosie prin comparatur'a si prin reparatiunile totu pe spesele Domnului capitanu facute, la pretiu de 6000 fl. v. a.

Pentru tóte acestea mari dovedi de crestinatate, umanitate si blandetie de anima *) nu suntemu in stare a ne esprimá multumirea, dupa cum amu dori, — nu, — ca-ci nu aflamu cuvinte indestulatóre prin care i amu putea face aceea potrivit simtiemintelu celor calduróse, care le pastramu in animile nóstre; — in care simtieminte rogamu pe a totu potintele parinte cerescu, cá se indelungéscá viétia numitului bunu patronu alu scóloru nóstre pana la cele mai adenci batranetie in petrecere ferocita si neturburata, si se verse darurile cele mai bune asupra sa. — Brasiovu 2 Aprile (21 Martin) 1867.

Efori'a scóloru centrale romane de relegea ortodoxa resaritena.

† **Zernesci** 2 Aprile. Acésta comuna romanésca Zernesci (distantia de 2 1/2 óre dela Brasiovu) cu 2800 suflete locuitori, in diu'a inmortentarii protopopesei Mari'a Metianu prin concursulu celu numerosu alu poporului din alte comune se asemená pre bine unui orasiu transilvanu din cele mai populate. Ambii domni protopopi din Brasiovu, alti 33 preoti, toti in vestminte bisericesci, numeróse familii dela Brasiovu, ddnií funcionari numeróse familii Branu, cum si o multime de alte familii frántasie de prin pregiuru s'au grabitu a da repausatei in Domnulu onórea cea din urma. Adeveratu ca ospitalitatea protopopului I. Metianu ajunsese a fi proverbiala in acestea tientiuri, prin urmare cunoscutii si amicii sei de tóte claselo alese si din tóte nationalitatile nu se potu numera; in se cateva calitati ale repausatei sale socii din cele mai rare, precum blandetie firesti, pietatea eosimplara, amórea si alipirea absoluta si cu proempra sacrificiuu catra familia sa, cum si neincetatele faceri de bine si ajutorie intinse toturora lipsitoru cati ei deschidea usile — acestea calitati au pusu in miscare pe poporimea din pregiuru, pentru cá se alerge si se asiste la inmortentarea feticitei in Domnulu, éra la audirea prediciei dlui protopopu I. Petriu tiente in biseric'a, la citirea rugatiunii de deslegare prin dn. protopopu Ios. Baracu cá pontificante, cum si la cuventarea tiente de parochulu Bart. Bainlescu simpathiile de ómeni si de crestini au proruptu in mii de ochi prin versare de lacrimi, pe care protopopés'a Mari'a Metianu le meritase pe deplin cu virtutile sale. Cerulu se mangaie pe sociulu seu in pruncii sei prin mostenirea virtutiloru parintesei. —

Clusiu 30 Martin n. (Estrasu) . . . Cele scrise de Dr. Borcea nu potu remané nebicioilate. Primulu lui articulu se póte combate de ajunsu prin cele cuprinse in coresp, mi se pare din Fagarasiu alui I. P., unde vinu intrebarile cele multe, care tóte aru trebui se li se puna. Acelu conelusu de care e vorb'a acolo, s'a facutu si Dr. Borcea a tacutu. Asié scie dlui se'ei implinésca datori'a de fisicalu.

Ce se tiene de alu doilea articulu alu doctorului, ve poicu incredintia, ca amu asteptatu cu totii, ca dv. se'lu dechiarati de calumniatoru déca nu citéza densulu tóte acelea locuri din Gazeta si Calindariu, unde ati fi vrutu voi se ne prapaditi ecistinti'a nóstra bisericesca?! Asié ceva nu puteti trece cu tacerea, pentru cá déca aru fi drepte cele scrise de Dr. Borcea despre voi, noi amu trebú se ve batemu cu petrii cá pe cei mai primejdiosi inimizii si nostrii, éra nu numai se ve afurisimu gazet'a si calindariu. Dr. Borcea éra pe la 1855 unu copilandru si nu scie, ca ceea ce s'a facutu pe atunci a fostu mai multu din indemnulu unui domnu mare mirénu, carele din tineretie se póta a ura nestinea personala asupra lui Baritia; apoi de altmintea tóta lumea strigá, ca tóta aceea afurisania a fostu numai o specula in favórea altei gazete si altui calindariu din Sibiu, din care cauza aceea afurisania se tramisese si la alte episcopii, pentru cá se se publice si acolo *). Me

*) Si de devotamentulu celu raru pentru inaltiarea culturi tenerime romane prin imbunatatirea institutulu de cultura si lumina. — R.

*) Déca nu scie D. Borcea, apoi éca i spunemu: Una poesia a repausatulu veru Andreiu Muresianu, reproducu pe romania cu fidelitate din auct. germanu Tiedge, intitulata: „An Christus“. Vedi Fói'a Nr. 42 1855 „Cuventulu Peregrinulu“ conferéza

miru de Dr. Borcea, cá n'are de lipsa a se face unélt'a nimerui. Pecatu de bietulu tineru de altmintea inzestratu cu destule cunoscentie teoretice, ca mai n'are nici o cunoscentia de lume.

Dupa a mea parere Baritia n'ar trebú se taca nici la manjiturile din „Telegrafu“ despre restauratiunea de senatoru in Brasiovu; se dea manjitorului preste capu, ca tacendu ilu lasa cá se i se puna pe capu. Nu trebue se suferimu cá interese generale se fia sacrificate la interese si intrige strictu familiare **).

— De erau romanii consecinti, de siedea inca in 1865 acasa si petitioná precum o faoura asta tótna, dara cu totii, voiu se diu, cu micu cu mare, diu lucrurile nu veniau unde au venit. Acum numai petitiunea de asta tótna ne scapá de blamarea totala. Ea isi va avé rezultatele sale, dati'i numai pace. Óre déca tacut se plangea si cei 1493, nu érá se se fusiu in locu de uniune?

Me miru si éra me miru de sasi. Cine are mai mari si mai vederate folóse dela autonomi'a Transilvaniei decatu sasulu? Si oine apara in dilele nóstre mai pucinu autonomi'a acestei tieri decatu sasulu. Nu e cu putintia cá se nu jóce aici unu planu. Din Nr. 19 (Temeiari pentru redeschiderea dietei transilvane) s'ar paré, ca dv. acolo ati datu preste asié ceva.

Noi cu totii suntemu sanetosii, si audi lucru curios! — cu tóte resturnaturile care aru trebú se ne insufe grija, suntemu inca si voiosi. Nu ne pasa. Vom da facia cá barbati cu tóte cate voru mai veni si credemu cu taria in santiani'a causei nóstre nationale si in autonomi'a Ardélului. Aminu! W. Z.

UNGARIA. Dela camera. Cu o discussiune de vreo 7 zile se inchiaá in 29 Martiu desbaterea generala asupra elaboratulu pentru obiectele comune, dupace tiente in 28 Deák o cuventare de 1 1/2 óra, in care combatu tóte obiectiunile de mai nainte. Mai multi oratori, cari se aflau in scrii abdisera de cuventu si la svatuirea lui Deák se amaná votisarea pe a 2-a di.

— In si dinti'a acést'a catra fine veni inainte caus'a verificatiunii deputatoru distr. Nasendu. Comisiunea verificatoriá denegá districtulu romanescu dreptulu de a tramite deputati dela camera, fiinduca nu mai exista lege, care se le recunósca dreptulu acést'a. Totusi din privintia, cá 47.000 locuitori ai aelui districtu se nu se lasa fara de reprezentante, se propune camerei, cá se se concéda tramiterea deputatoru la camera deocamdata, pana candu se va creá o lege in privintia acést'a. Se facura propuneri, cá se se amane consultarea asupra acestui obiectu, dar' presiedintele paer la votari, si se primi propunerea comisiunii dechiaranduse dep. Alecsandru Bohatielu de verificatu, érá alegerea dep. Gregoriu Moisilu casanduse din cauza, ca in contra legii sustatése ar fi primitu instructiuni oblegatori dela alegatori sei, si dupa lege nu are cunoscenti'a limbei maghiare. Dupa care lege? ca noi nu recunóschemu decatu legea perfecte egalitati, dreptu ca aici in tiéra, in Transilvania, érá nu in anim'a Ungariei, unde óspele chiamatu sta dupa usia?! Si totusi deputatii transilvani recunoscera competinti'a dietei de a decide asupra dreptulu de reprezentare a unui districtu din Ardél, candu se sculara si ei in camera pentru verificarea acelora? — „Albin'a“ inca suge acestu veninu pe lunga miera ce o oulege. Crampitie de aceste le respinge va natiunea. —

In 30 Martiu se luá inainte votisarea nominala, la care luara parte, dupa „Pester Lloyd“ si romanii si sasi fara exceptiune pentru partit'a lui Deák, érá romanii din Ungari'a o parte votisara cu centrulu, ocoalta cu steng'a. S'rbii se aflau mai pucinu familiarisati cu elaboratulu de invoiéla, din care cauza lipsira cei mai de capetenia, érá Miletits votá cu steng'a estrema.

Votisarea se primi cu o maioritate indoita,

pe ambe, si vei vederusinea, ca a fostu nalucire, prepusu, neci unu adeveru. — Esta cu corpus delicti resp., pentru care fusese si condannatu a traduce articlii originali toti in german'a, pentru politica, vro 4 ani! De ce n'ai citatu cuvintele din Gazet'a si Fói'a, déca ai aflu de tempore a mai reinnoi ranele?! Pentru Ddiu, incetati. — R.

*) Apoi dara totu nu cunósceți pe dn. Baritiu, déca credeti ca elu ar avé voia de a perde timpulu si cu asemene cause private, la care timpulu insusi respunde fórté bine. B. a disu: odata pentru totdeauna.

si indata incepú desbaterea speciala. Steng'a se retienú dela tóta desbaterea, care decurse in calopu, incatu numai catu se ceti si se puse la votisare, numai cunoscutulu nostru barbatu romanu Vladu se delegati de ocazione la cetirea punctelu despre dolegatiune spre a rumpe o lancia pentru parlamentulu centralu alu monarchiei. „Pester Lloyd“ dice aici: „In tóta intemplantia se cere unu curagiu singularu, pertrucá cineva se ésa inaintea camerei maghiare cu asemenea idei.“ Inse romanii sunt stranapoti ai unui Fabriciu si Valeriu, si nu 'si voru abjurá neoi odata ouragiulu inascutu, dicemu noi.

Votisarea prima nominala fú cu 257 votari pentru si 117 in contra elaboratulu maioritati, si dupa enantierea presiedintelu asupra intregu resultatulu se primi mai de toti si in a 3-a cetire, érá actuariulu Toth se insaroiná a duce elaboratulu in camera de sus.

Ne vomu mai intórce la unu estrasu din cuventarea lui Deák, precum si la o schitiare a trasurelor fundamentale din elaboratu pentru cei ce nu cetescu diurnalele straine.

In fine min. c. Iuliu Andrassy pune pe més'a camerei una propusetiune ministeriala privitória la recutare, care in 2 Aprile se si primi, 6 ani, 59 policari, sentirile indreptatite pana acum, si punerea in locu; se rechiamu clasele din 1844—5—6. —

Nr. 226. Ordinatiune ministeriale

(in obiectulu recutarii.)

Dela ministeriulu ung. reg. de aporarea tieri.

Catra tóte juredictionile.

Prin acést'a ordonezu, ea, formandu numai decatu comisiunile miste in contielegere ou resp. comandante de intregirea armatei pentru pertractarea rechiamarilor ce voru incurge in urm'a intregirei armatei din anuluourg., se dispuna asié, catu acele se'ei póta incepe lucraru celu pucinu pre 26 l. c. si se si-le póta fin celu multu pana in 29 Aprile a. c., si locuitorii se se incunoscentieze de timpuriu insemnanduse, ca numai cele d'antate trei clase (1846, 1845, 1844) se voru chiamá.

In privintia comisiunilor de absolvere planulu de calatoria are a se satoru in data in contielegere ou resp. comanda de intregirea armatei si a se susterne aici.

In casu de lipsa, pre teritoriulu unei comande de intregirea armatei se potu formá si 3 comisiuni de eliberare.

Din partea civile voru luá parte la acést'a lucrare unu comisariu esmisu pentru acést'a, unu medicu civilu, cari voru fi lasinuatii aici cu numele si respectivulu jude ceronale.

La alegerea acestoru comisari in prim'a linia va avé a se luá in consideratiune desteritate si increderea de care se bucura cutare, in a dóu'a linia inse, din punctu de vedere alu economiei, dupa potintia numaiatari oficiali voru fi de splicatu, cari provieduati cu pasiale de drumu, nu voru causá si alte spese.

La pertractarea acestoru petitiuni rechiamatorié au a se tiené in vedere urmatoriile principie conducatorié:

a) Tacs'a de eliberare numai pana la diu'a pertractarii rechiamarilor se póte solvi.

b) Titlurile de eliberare, déca se documentéza de ajunsu inaintea comisiunei miste, sunt urmatórite si adica:

I. Din respectu familiaru.

1. Uniculu fiiu alu unui tata séu alu unei mame veduve de 60 de ani.

2. Dupa mórtéa parintiloru, uniculu nepotu alu unui mosiu séu alu unei bune (mama betrana) veduve de 60 de ani.

3. Uniculu frate alu unoru frati de totu orfani.

Intr'aceea numai acel'a unicu fiiu, nepotu séu frate se póte eliberá, care

a) e de origine de sange si legitimu,

b) dela a carui remanere a casa depinde sustinerea parintiloru, mosiloru seu fratiloru, si déca acel'a si implinesce intr'adeveru acesta detoria.

De 60 de ani au a se considerá si acei-a, cari din defecte spirituali ori corporali necurabili sunt neapti de a lucrá si castigá.

De unicu fiiu, nepotu séu frate are a se considerá si acel'a, alu carui uniu f.ate séu mai multi:

aa) servece in armata, fia si in reserva (dara nu suplentu), séu

bb) inca au e de 18 ani, séu in fine

cc) din defecpte spirituali ori corporali ne-curabili e necapace de lucru si castigu.

4. Care este acum in a III clase, deoa s'a casatoritu inainte de a se luá la pertractare re-chiamarile de estu timpu, deoa candu a fostu in clasa I si II si-a facutu detori'a, deoa-i trãiesce muierea s'eu prunculu si pentru sustiene-rea acestor'a remanerea lui a casa e neaperatu de lipsa.

II. Din respectu relegionariu.

a) Fetiele (personele) besericesci (preotii, predicatorii, teologii si calugarii),

b) candidatii la trépt'a preutiésca,

c) rabinii si candidatii de rabinii.

III. Din respectulu pusetiunii civili.

a) Oficialii de statu si comitatensi, practi-cantii si subpracticantii in conceptu deoa-so jurati,

b) oficialii instituteloru finantarie publice, reprezentantie regnicolari si oficialii cetatiloru (ora-sieloru) incredintiati cu administratiunea poli-tica — in catu la inlocuirea posturilor loru de servitiu se potfesc absolvarea drepturiloru si sciintieloru de statu.

IV. Din respectulu instructiunei publice.

a) Profesorii si docentii instituteloru instruc-tiunii publice s'eu prevediate cu dreptulu de publicitate, intielegunduse aicia si docentii (in-ventiatorii, dascalii) scóleloru poporale, deoa a-cesti-a sunt aplecati definitivu pre calea denu-mirei ordinarie,

b) advocatii diplomati si doctori ai ori carei facultati,

c) studentii crdinari si publici dela univer-sitati, academiile de drepturi, dela academi'a orientale din Vien'a, mai incolo dela gimnasiile supreme, dela politehnicele din imperiu si dela academiile de bai.

V. Din respectu de posesiune.

Proprietarii aveiloru credite, deoa locuiescu a casa si pórtã economia si deoa venitul din aceasta economia este de ajunsu pentru sustie-nerea unei familie de cinci persóne, dara nu in-trece quadruplulu lipseloru acestei familie.

Tóte resolutiunile de eliberare competite pre bazea titluriloru atinse sub punctele II, III si IV si date de comisiunile miste de rechiamare, dimpreuna cu resp. petitiuni instruate, au a se susterne spre rcediune la acestu mini-steriu ung. reg. de aperarea tierii pentru deju-decarea calitatiloru prescrise pana acum, si nu-mai atunci se potu considerá de valide, deoa voru castigá aprobare.

Recursurile contra resolutiuniloru negative a le comisiuniloru de rechiamare se potu da numai la aceste comisiuni in scriu s'eu cu verb'a celu multu in S dile.

Petitiunile si acolusele, precum si recursu-rile sunt libere de timbru.

Pentru conspectulu genealogicu se potu pretinde celu multu 2 fl. v. s.

Asupra recursuriloru date la timpulu seu la comisiunile miste de rechiamare si susternute fara amanare nemediulocitu la ministeriulu ung. r. de aperarea tierii, decide finalminte acestu ministeriu. Resolutiunile de eliberare ale comi-siuniloru de rechiamare sunt valide numai pen-tru anul acest'a.

In privintia districteloru si cercuriloru de întregirea armatei, remane in validitate imparti-rea facuta prin despusetiunea locutenintei reg. Nr. 13,618 a. c.

In fine facu atentu pre municipiu, ca pre sam'a celoru din clasele chiamate (1846, 1845, 1844) pana la inchiaiarea recrutarii se nu se de concesiune (pasu) de calatoriã, afara de casulu candu acei'a s'ar tiené de cei publice neapti.

Datu Bud'a 14 Martiu 1867.

Conte Iuliu Andrásy m. p.

Pest'a in 27 Martiu 1867.

Onorata Redactiune!

„Gazet'a Trans.“ Nr. 17 aduce scirea, ca deputatii transilvani romani la diet'a din Pest'a nume Macelariu, Pusocariu, Balomiri, Tulbasiu si Moldovanu la propunerea minist. pentru con-tributiune ar fi votatu, era la cea pentru mili-tie s'ar fi abtinentu dela votisare, si din acésta neconsecintia On. Redactiune concludu la ne-maturitatea politica a numitiloru(?) deputati.

Nu am de scopu a justificá tienera aco-estoru deputati in diet'a din Pest'a, ci numai a constată, cá susu aratat'a scire a Gazetei e cu totul neadeverata, pentruca numitii depu-tati romani, pana acuma, la nici una din numitele propuneri au au vo-

lisatu, si dlu Pusocariu nici nu sosise inca la Pest'a, candu s'a votisatu despre contributiune; — prin urmare fiindu premisele false, cade de sene conclusiunea soása din acea *).

Dupace deputatii romani din Ardélu — a-fara de trei — toti si-au predatu credintiã-le, cei ce dejã au si intratu s'au pusu pe ba-sea rescriptului convocatoriu si au conclusu in privintia portarii loru solidaritate dupa opi-niunea maioritatii între sene; ci pe temeiclu li-bertatii de opinie voru soi campanii si apretiu si manifestarile diurnalistice de pro s'eu contra pareri obiective — si nmai insultele personali le voru privi de nematuritate poli-tica**). —

Ve rogu Dle Redactoru a dá locu acestei dechiarari in diurnalulu Dtale.

I. Moldovanu, deputatu.

Cronica esterna.

ROMANIA. „Monitorele“ Romaniei pu-blica urmatoriulu comunicatu: „Diariulu „Independintia Romana“, in Nr. seu din 15 Febr. trecut, contine oca ce urméza: (Feli-citatiuni). „Prim'a felicitare ce a primitu pri-mulu ministru maghiaru, contele Andrásy, a fostu din partea primulu nostru ministru, priu-tiulu Ion Ghica.“

Dupa declararea facuta de d. Ion Ghica in adunarea deputatiloru in siedintia din Martiu, felicitarea adresata de d. Ion Ghica comitelui Andrásy, nu a avutu nici unu caracteru oficial, ci a fostu una simpla scrisóre privata.

Pentru a saturá curiositatea publiculu ci-titoriu publicamu si noi debeterile, între oari f. ministru I. Ghica si a datu dechiararea de susu, dupa ce le vedemu ca s'au facutu proprie-tatea istoriei inca si prin diurnale straine.

Adunarea deputatiloru seu ca-mer'a Romaniei, siedintia din 14 Martiu. Dupa unele interpelari facute la inceputulu siedintii. D. Cogalnicianu desvóltã interpelarea ce a facutu in privintia depesiei de felicitare, ce f. primu ministru a facutu primulu ministru alu Ungariei. Intre altele raspunde la cele dise de D. Ion Ghica: cá n'a facutu acea depesia de felicitare decatú cá amicu personale alu d. Andrásy si dice, cá deoa a regretatu(?) vreodata, ca nu este maghiaru, a fostu, candu primulu ministru alu Romaniei a facutu acea felicitare.

Dup'acésta d. Cogalnicianu arata ca diariulu oficialu alu guvernulu maghiaru a disu, ca pri-mulu ministru alu Romaniei este celu d'ntai care a felicitatu pe primulu ministru alu Un-gariei si demonstra insemnetatea politica a aelui actu; ca mai multe foi unguresci au vorbitu d'acelu actu politicu si ca diariulu maghiaru „Patria,“ a disu între altele, ca chiaru aceste principate au fostu tieré vasali corónei sfantulu Stefanu. D. Andrassy, dice d. Cogalniceanu, este omu bine crescutu si n'ar fi publicatu a-cea depesia, de ar fi fostu particularia. In Bucu-resci, chiaru unu diariu care era in strinsa le-gatura cu multi din ómenii de la putere, „In-dependintia“ d'acoi, a publicatu, ca primulu mi-

*) Cade si nu pre. Se nu intortocamu adeverulu, ca acolo s'a mai disu despre cei ce au fostu in siedin-tia, ca audiendu, de ce n'au protestatu in contra com-petintii atatu a dietei, catu si a ministeriulu de a dá si a primã carta bianca asupra Transilvaniei, pentruca nu numai fusiunea, ci si uniunea e inca cestiune pen-denta. Deoa ati facutu acésta, apoi aveti cuventu a ve pretende justificare inaintea publiculu; ati fostu de fa-cia, si n'ati disu nemica; qui tacet consentire videtur, tocma de si n'ati votatu; asié dicu, caroru asié le place. Totusi ne pare bine, ca potemu escusá in publicu si a-tata. Bucurosu si de alta data totu ce se mai astépta.

Red.

**) In Nr. 17 se mai dice: „Ne miramu insé, ca deoa au intratu in camera, cum de n'au nerecuno-scutu pretensiunea ministeriulu“, ad. in catu privesce aceea pe Transilvania; pentruca rescriptulu contine tocma de base pentru transilvanii, cari voru a merge in camer'a din Pest'a, „apararea intereseloru tierii“. S'au aperatu aceste? Cum? Atunci, candu s'au impoteritu ministeriulu se face ce va vre cu ele! — Ce va urmã? — Voru dice: Au fostu si romani de facia, dar' n'au protestatu neci in, neci afara de camera, ergo; apoi urméza scol'a scóleloru si de matori si de noma-torii — Noi stamu pe base legala, prin urmare, orce se face in contra ei nu ne obléga, deoa nu ne damu noi consimientulu, in camer'a nóstra cea moderna, dar' nu in alta tiéra, neci in cea feudalistica ori fusio-nistica. — R.

nistru de aici a adresatu primulu ministru alu Ungariei antaia depesia de felicitare si explica insemnetatea acelei depesie si cu tóte aceste „Monitorele“ care a publicatu cinci rectifi-cari in privintia fratelu ministruulu dlu intru, in acésta privintia inse a remasu mut, si acésta amutire a facutu, ja naturale fratii din Transil-vania se fia fórté malniti. D. Cogalnicianu arata, cum tóti s'au bucuratu de isband'a Ungu-riloru, ca toti au admiratu perseverantia cu care ei au luptatu pentru drepturile lor, si ca toti trebue se ne bucuramu totu déuna pentru ori ce nationalitate care lupta si triumfa; trebue insé se scimu, ca din nenorocire ungaru nu vo-iescu numai a-si pastra a loru independintia, nu voiescu numai cá Ungari'a se fia salvata de ju-gu, ei voiescu la rondulu lor a pune suptu jugu celelalte nationalitati si mai cu séma pe cea romana si cá mergu pana a dice ca chiaru aceste Principate le apartinu printr'unu dreptu istoricu, astufeliu in catu mai nainte dariele maghiare vorbiau de Principatele Romane suptu rubric'a Ungari'a. Domnulu Cogalnicianu dupa ce desvóltã acésta tema dice, ca domnia sa nu prédica óna politica aventuraria, dar' crede ca este in dreptu a cere cá guvernulu tierii se n'arete simpatie guvernulu maghiaru de catu atunci, candu elu va da dovedi ca drepturile ce au doritu siau dobenditu maghiarii de la Au-sria le va recunosce si densulu si le va aplica si la celelalte nationalitati. Demunstra cumu ungaru reclama cá proprietate a loru Banatulu si Transilvania, cum Transilvania n'a fostu cu-ocerta de Ungari'a, cum au fostu unu statu li-beru si arata între alte dovedi si acésta, cá prin-tipii romani au fostu inchiaiatu tractate cu prin-cipii de Ardélu, cum chiaru pe dreptulu istoricu putemu si noi se opnemtu ungariloru argumente pentru argumente si cum pe dreptu de nationa-litate, tare mai cu séma in seclulu alu XIX-le, nimene, neci insusi guvernulu maghiaru n'ar' avé nimicu temeicnu a dice, mai cu séma candu romanii din Transilvania si Banatu suntu recu-noscuti cá natiune chiaru de puterea care a datu si Ungariei drepturile ce au ocertu si unu mi-nisteriu maghiaru.

Suntemu, dice apoi d. Cogalnicianu, in cer-culu detorieloru nóstre candu vomu dice aoi ca primimu acea felicitare facuta de fostulu mini-stru suptu reserva de reciprocitate, de dovedi ce va da guvernulu Ungariei de simtimentele séle de simpatie si de respectu alu drepturiloru ro-maniloru cu cari suntemu legati prin simtimente de simpatia si de conationalitate. Nu cere, dice de la guvernulu nostru a eji din rolulu seu de neutralitate, dar' cere cá ungaru se se gandéscã, ca este una natiune romana, ca este aci una Roman'a suptu principele Carolu I; (aplause); se se gandéscã, ca unde este o nationalitate, cea-a ce nu póte face guvernulu o póte face fia care individu, fia care cetatianu ro-manu si ca in seclulu alu XIX-le nu se mai taidu nationalitatile. La 1848 ungaru au voit a ucide natiunea serba din Ungari'a. Ser-bii au sciutu se viia cá individi in ajutorulu serbiloru din Ungari'a; se feréscã Dumnedieu, cá platurile ce se presupunu ungariloru se se in-cerce a pune in lucrare, caci de sicuru atunci se voru gasi si romani, cari voru face ceea ce au facutu serbii pentru fratii lor. D. Cogal-nicianu terminandu face urmatori'a propunere, cari insa se da dupa ce s'a inchiau debarata.

„Camer'a deputatiloru Romaniei ascultandu intimpinarea d-lui Ioan Ghica, fostu primu mi-nistru, ca felicitarile adresate de d-sa personale priulu ministru alu Ungariei n'au avutu de catu unu caracteru privat, iea actu de acésta declaratiune si reinoidu simtimentulu Romaniei de infratire si conationalitate pentru romanii de peste Carpati, trece la ordinea dilei

D. primu ministru raspunde, ca este fórté adeveratu, ca depesia de felicitare ce a tramisu predecesórele seu ministruulu Ungariei a fostu cu totul privata, caci nu a gasitu nici una urma in nici unu birou, si sfarsiesce dicundu, ca crede, ca domniasea n'are altu a face de catu a des-minti oficiale interpretarea ce s'a datu de unele diarie din tiéra disei depesie.

Se cere a se tramite propunerea dlui Co-galniceanu la sectiuni. D. Cogalnicianu combate tramiterea propunerii la sectiuni. D. Ionescu sus-tine a se tramite pe temeiu, c'acea propunere n'are motivu d'a fi si ca de va fi pentru a areta simtimentele nóstre in privintia romaniloru de peste Carpati, acésta trebue se se desbata aici cu maturitate si le timpu. Catiiva deputati vor-bescu anca pentru s'eu contra tramiterii propu-

